

KOHKYPC 2022

Трапи Дністра

Culorile Nistrului

Colours of the Dniester

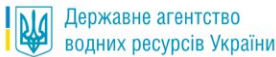
Arbapenii Dnestra

Басейновий конкурс творчості «Барви Дністра» у 2022 році організовано у партнерстві з
Ediția 2022 a concursului de creativitate „Culorile Nistrului” a fost organizată în parteneriat cu

Бассейновый конкурс творчества «Акварели Днестра» в 2022 году организован
в партнерстве с

The 2022 edition of the basin-wide contest of creativity “Colours of the Dniester” was organized
in partnership with

та за фінансової підтримки від
și cu sprijinul financiar al
и при финансовой поддержке от
and with the financial support from the

Organization for Security and
Co-operation in Europe

Ця публікація була підготовлена з оригінальних матеріалів, наданих авторами, і не редагувалася редакцією ОБСЄ. Відповідальність за висловлені думки і погляди несуть автори, і вони не обов'язково відображають позицію ОБСЄ, місії або її держав-учасниць. Ні ОБСЄ, ні місії, ні її держави-учасниці не несуть жодної відповідальності за наслідки, які можуть виникнути внаслідок використання цієї публікації. Ця публікація не стосується питань відповідальності, юридичної чи іншої, за дії чи бездіяльність з боку будь-якої особи. Використання конкретних позначень країн або територій не передбачає жодних суджень видавця, ОБСЄ, щодо правового статусу таких країн або територій, їхніх органів влади та інституцій або делімітації їхніх кордонів.

Această publicație a fost pregătită pe baza materialului original prezentat de autor și nu a fost editată de redacția OSCE. Opiniile exprimate rămân în responsabilitatea autorului și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale OSCE, ale Misiunilor sau ale statelor sale participante. Nici OSCE, Misiunile și nici statele sale participante nu își asumă nicio responsabilitate pentru consecințele care pot apărea din utilizarea acestei publicații. Această publicație nu abordează probleme de responsabilitate, juridică sau de altă natură, pentru acte sau omisiuni ale oricărei persoane. Utilizarea denumirilor specifice de țări sau teritorii nu implică nicio opinie din partea editorului, din partea OSCE, cu privire la statutul juridic al acestor țări sau teritorii, a autorităților și instituțiilor acestora sau a delimitării granițelor lor.

Эта публикация была подготовлена из оригинальных материалов, предоставленных авторами, и не редактировалась редакцией ОБСЕ. Ответственность за высказанные мнения несут авторы, и они не обязательно отражают позицию ОБСЕ, миссий или ее государств-участников. Ни ОБСЕ, ни миссии, ни ее государства-участники не несут никакой ответственности за последствия, которые могут возникнуть в результате использования этой публикации. Эта публикация не касается вопросов ответственности, юридической или иной, за действия или бездействие со стороны любого лица. Использование конкретных обозначений стран или территорий не предусматривает суждений издателя, ОБСЕ, относительно правового статуса таких стран или территорий, их органов власти и институтов или делимитации их границ.

This publication has been prepared from the original material as submitted by the authors and has not been edited by the editorial staff of the OSCE. The views expressed remain the responsibility of the authors and do not necessarily represent the views of the OSCE, Missions, or its participating States. Neither the OSCE, Missions, nor its participating States assume any responsibility for consequences which may arise from the use of this publication. This publication does not address questions of responsibility, legal or otherwise, for acts or omissions on the part of any person. The use of particular designations of countries or territories does not imply any judgement by the publisher, the OSCE, as to the legal status of such countries or territories, of their authorities and institutions or of the delimitation of their boundaries.

Дорогі друзі річки Дністер,

Протягом чотирнадцяти років свого існування Міжнародний басейновий конкурс творчості «Барви Дністра» залучав широку аудиторію мешканців басейну річки Дністер до підвищення обізнаності щодо охорони навколишнього середовища та водного господарства в регіоні. Орієнтований насамперед на дітей та молодь, конкурс зумів задіяти тисячі учасників з Республіки Молдова (включно з Придністров'ям) та України, які проявили себе в різних творчих категоріях, включаючи малювання, фотографію, відеозйомку та письмо. Хоча засоби творчого самовираження були різноманітними, а регіони походження конкурсантів могли різнитися, їх завжди об'єднували однакові цінності – збереження річки Дністер, а також її цінних ресурсів та екосистемних послуг для сучасного населення басейну та прийдешніх поколінь.

Ключовими завданнями конкурсу є виховання екологічної свідомості дітей та молоді, залучення громадськості до участі в природоохоронній діяльності у басейні Дністра, виховання почуття причетності та визнання зростаючої важливості використання водних ресурсів річки Дністер у стійкий спосіб.

Цього року, як ніколи раніше, виклики на шляху захисту річки – колосальні. Враховуючи широкомасштабну війну Росії проти України, збереження довкілля та планування збалансованого ресурсоспоживання вимагає широкого співробітництва експертів, організацій та населення Республіки Молдова та України. У цьому контексті цьогорічний конкурс проводиться під гаслом «**Спільна річка – спільне майбутнє**». В реаліях нестримної деградації та руйнування навколишнього середовища надзвичайно важливо об'єднувати наші зусилля, розуми і серця на різних організаційних рівнях і серед різних вікових груп, особливо залучаючи дітей і молодь до ідеї глобальної екологічної відповідальності. Довкілля в регіоні стикається з безпрецедентним рівнем загроз. А отже, встановлення спільних цінностей і розробка спільних стратегій для забезпечення довгострокової стійкості природних систем і соціальної та економічної стабільності є життєво необхідною умовою для нашого спільного майбутнього та безпечнішого завтра.

У 2022 році відбір переможців відбувався онлайн з метою забезпечення безпеки всіх учасників, членів журі та волонтерів, які долучилися до конкурсу. Журі, до складу якого входили представники обох країн басейну (включно з Придністров'ям), обрало переможців, які подали свої роботи та представили своє бачення спільного майбутнього басейну річки Дністер. Попри всі перепони, пов'язані з війною та вимушеним переселенням мільйонів українців, більшість з яких жінки та діти, вдалося зібрати понад 550 унікальних конкурсних робіт з регіону, з яких понад 60% – з України.

102 роботи було обрано переможцями у наступних номінаціях:

- «Малюнок»;
- «Фотографія»;
- «Відеофільм, слайд-шоу»;
- «Захід з оздоровлення водних ресурсів»;
- «Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття».

Організатори конкурсу:

- Дністровське басейнове управління водних ресурсів;
- Львівська обласна організація «Товариство меліораторів та водогосподарників України»;
- Молодіжний екологічний центр ім. В.І.Вернадського;
- Чорноморський жіночий клуб;
- Міжнародна екологічна асоціація захисників річки «Есо-TIRAS»;
- Ліцей ім. Нечуя-Левицького, м. Кишинів;
- Центр демократичного розвитку молоді «Синергія».

2022-го року конкурс відбувся за фінансової підтримки Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) через Бюро Координатора економічної та екологічної діяльності (БКЕЕД) ОБСЄ, а також за підтримки Державного агентства водних ресурсів України.

Dragi prieteni ai Fluviului Nistru,

În paisprezece ani de existență, concursul de creativitate “Culorile Nistrului” a atras un public larg la nivelul întregului bazin al fluviului Nistru. Scopul concursului a fost acela de a crește gradul de conștientizare cu privire la protecția mediului și gestionarea resurselor de apă în regiune, prin mijloace creative. Adresată în primul rând copiilor și tinerilor, competiția a reușit să atragă, de-a lungul anilor, mii de participanți din Republica Moldova (inclusiv Transnistria) și Ucraina. Aceștia au participat cu lucrări la diferite categorii, inclusiv pictură, fotografie, video și scris (o lucrare, o poveste, o poezie, un articol științifico-popular). În timp ce mijloacele de exprimare creativă și contextul concurențelor au variat, participanții au fost întotdeauna uniți de aceleași valori – conservarea fluviului Nistru, precum și a resurselor sale valoroase și a serviciilor ecosistemice pentru populația riverană de azi și generațiile ce vor urma.

Obiectivele cheie ale competiției includ creșterea conștientizării mediului în rândul copiilor și tinerilor, mobilizarea publicului pentru a se alătura eforturilor de protecție a mediului în bazin și cultivarea sentimentului de apartenență și recunoaștere a importanței tot mai mari a utilizării resurselor de apă ale fluviului Nistru într-un mod sustenabil.

Anul acesta, mai mult decât oricând, provocările legate de protecția fluviului sunt primordiale. Având în vedere războiul pe scară largă al Rusiei împotriva Ucrainei, conservarea mediului natural și planificarea echilibrată a consumului de resurse necesită o cooperare largă a experților, organizațiilor și cetățenilor din Republica Moldova și Ucraina. În acest context, competiția din acest an a fost organizată în jurul motto-ului **“Un râu comun – un viitor comun”**. Având în vedere degradarea și distrugerea mediului înconjurător, este de o importanță primordială să ne unim eforturile, mințile și inimile la mai multe niveluri organizaționale și grupe de vârstă, în special implicând copiii și tinerii în jurul ideii de responsabilitate universală pentru mediu. Mediul din regiune se confruntă cu un nivel fără precedent de amenințări. Prin urmare, stabilirea valorilor comune și dezvoltarea strategiilor comune pentru a asigura rezistența pe termen lung a sistemelor naturale și stabilitatea socială și economică sunt de o necesitate vitală pentru viitorul nostru comun și pentru un mâine mai sigur.

În 2022, selecția câștigătorilor a avut loc într-un cadru virtual pentru a garanta siguranța tuturor participanților, membrilor juriului și voluntarilor care au contribuit la concurs. Comitetul juriului, format din reprezentanți ai ambelor țări riverane (inclusiv Transnistria), a selectat câștigătorii care și-au împărtășit lucrările de artă și și-au prezentat viziunea asupra viitorului comun al bazinului fluviului Nistru. În ciuda tuturor obstacolelor legate de război și relocarea forțată a milioane de ucraineni, dintre care majoritatea sunt femei și copii, în 2022 competiția a reușit să adune peste 550 de înscrieri unice din regiune, peste 60% provenind din Ucraina.

102 lucrări au fost alese câștigătoare în următoarele categorii:

- “Desen”;
- “Fotografie”;
- “Film video, prezentare de diapozitive”;
- “Activitate de reabilitare a resurselor de apă”;
- “Eseu, nuvelă, poezie, articol de popularizare”.

Organizatorii concursului:

- Autoritatea bazinală Nistreană privind resursele de apă;
- Organizația regională Lviv a Societății de amelioratori și gestionari de apă din Ucraina;
- Centrul de mediu pentru tineri V.I.Vernadsky;
- Clubul femeilor din Marea Neagră;
- Asociația Internațională a Păstrătorilor Râului "Eco-TIRAS";
- Liceul Teoretic «I.S.Neciui-Levițchi», Chișinău;
- Centrul pentru Dezvoltarea Tineretului Democrat «Synergy».

În 2022, competiția s-a desfășurat cu sprijinul financiar al Organizației pentru Securitate și Co-operare în Europa (OSCE) prin Biroul Coordonatorului activităților OSCE în domeniul economic și de mediu (OCEEA), precum și cu sprijinul al Agenției de Stat pentru Resurse de Apă a Ucrainei.

Дорогие друзья реки Днестр,

В течение четырнадцати лет своего существования Международный бассейн конкурс творчества «Акварели Днестра» привлекал широкую аудиторию жителей бассейна реки Днестр к повышению осведомленности об охране окружающей среды и водном хозяйстве в регионе. Ориентированный прежде всего на детей и молодежь, конкурс сумел задействовать тысячи участников из Республики Молдова (включая Приднестровье) и Украины, которые проявили себя в разных творческих категориях, включая рисование, фотографию, видеосъемку и письмо. Хотя средства творческого самовыражения были разнообразными, а регионы происхождения конкурсантов могли различаться, их всегда объединяли одинаковые ценности – сохранение реки Днестр, а также ценных ресурсов и экосистемных услуг для современного населения бассейна и будущих поколений.

Ключевые задачи конкурса – воспитание экологического сознания детей и молодежи, привлечение общественности к участию в природоохранной деятельности в бассейне Днестра, воспитание чувства причастности и признание растущей важности использования водных ресурсов реки Днестр устойчивым способом.

В этом году, как никогда раньше, вызовы на пути защиты реки – колоссальные. Учитывая ширококомасштабную войну России против Украины, сохранение окружающей среды и планирование сбалансированного ресурсопотребления требует широкого сотрудничества экспертов, организаций и населения Республики Молдова и Украины. В этом контексте конкурс проводился под девизом «**Общая река – общее будущее**». В реалиях безудержной деградации и разрушения окружающей среды чрезвычайно важно объединять наши усилия, умы и сердца на разных организационных уровнях и среди разных возрастных групп, особенно привлекая детей и молодежь к идее глобальной экологической ответственности. Окружающая среда в регионе сталкивается с беспрецедентным уровнем угроз. Следовательно, установление общих ценностей и разработка общих стратегий для обеспечения долгосрочной устойчивости природных систем и социальной и экономической стабильности является жизненно необходимым условием для нашего общего будущего и более безопасного завтра.

В 2022 году отбор победителей проходил онлайн с целью обеспечения безопасности всех участников, членов жюри и волонтеров, которые присоединились к конкурсу. Жюри, в состав которого входили представители обеих стран бассейна (включая Приднестровье), выбрало победителей, которые подали свои работы и представили свое видение общего будущего бассейна реки Днестр. При всех препятствиях, связанных с войной и вынужденным переселением миллионов украинцев, большинство из которых женщины и дети, удалось собрать более 550 уникальных конкурсных работ из региона, из которых более 60% – из Украины.

102 работы были выбраны победителями в следующих номинациях:

- «Рисунок»;
- «Фоторабота»;
- «Видеофильм, слайд-шоу»;
- «Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов»;
- «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья».

Организаторы конкурса:

- Днестровское бассейновое управление водных ресурсов;
- Львовская областная организация «Общество мелиораторов и водохозяйственников Украины»;
- Молодежный экологический центр им. В.И. Вернадского;
- Черноморский женский клуб;
- Международная экологическая ассоциация хранителей реки Есо-TIRAS;
- Лицей им. Нечуя-Левицкого, г. Кишинев;
- Центр демократического развития молодежи «Синергия».

В 2022 конкурс состоялся при финансовой поддержке Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) через Бюро Координатора экономической и экологической деятельности (БКЭЭД) ОБСЕ, а также при поддержке Государственного агентства водных ресурсов Украины.

Dear friends of the Dniester River,

In fourteen years of its existence, the Basin-wide contest of creativity “Colours of the Dniester” has been engaging a broad audience from the Dniester River basin to raise awareness on environmental protection and water management in the region via creative means. Addressed primarily to children and youth, the competition managed to attract thousands of participants from the Republic of Moldova (including Transdnistria) and Ukraine who expressed themselves in various categories, including painting, photography, videography and writing. While the means of creative expression varied and the background of the competitors might have differed, they have always been united by the same values – preserving the Dniester River, as well as its valuable resources and ecosystem services for the riparian population of today and the generations to come.

The key objectives of the competition include nurturing the environmental consciousness of children and youth, mobilizing the public to join environmental protection efforts in the basin, and cultivating a sense of belonging and recognition of the increasing importance of using water resources of the Dniester River in a sustainable manner.

This year, more than ever before, the challenges on the way to protect the river are paramount. Considering Russia’s large-scale war against Ukraine, preservation of the natural environment and balanced resource consumption planning requires broad-ranging cooperation of experts, organizations, and populations of the Republic of Moldova and Ukraine. In this context, this year’s competition was organized around the motto “**Common River – Common Future**”. Amidst the rampant environmental degradation and destruction, it is of prime importance to unite our efforts, minds and hearts at multiple organizational levels and age groups, especially involving children and youth around the idea of universal environmental responsibility. The environment in the region is facing an unprecedented level of threats. Hence, establishing mutual values and developing shared strategies to ensure long-term resilience of natural systems and social and economic stability are of vital necessity for our common future and a safer tomorrow.

In 2022, the selection of winners took place in a virtual setting in order to ensure the safety of all participants, jury members and volunteers who contributed to the contest. The jury board, consisting of representatives of both riparian countries (including Transdnistria), selected the winners who shared their artworks and presented their vision of the common future of the Dniester River basin. Despite all obstacles related to war and forced relocation of millions of Ukrainians, most of whom are women and children, the competition managed to gather over 550 unique entries from the region with more than 60% being from Ukraine.

102 submissions were chosen as winners in the following nominations:

- «Drawing/Painting»;
- «Photography»;
- «Video film, slide show»;
- «Activity on rehabilitation of water resources»;
- «Essay, short story, poem, popular science article».

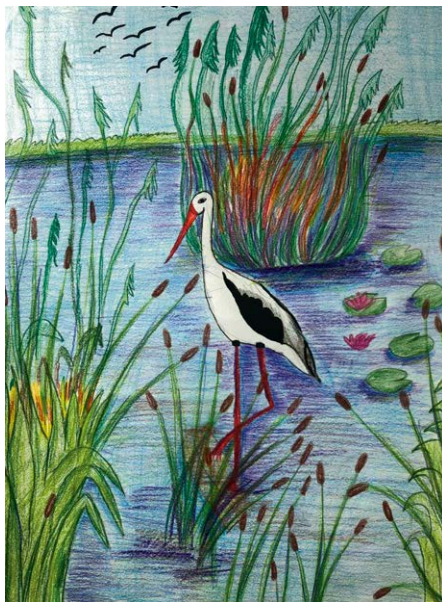
Competition organizers:

- Dniester Basin Water Resources Authority;
- Lviv regional organization “Society of Meliorators and Water Managers of Ukraine”;
- Youth Ecological Center named after V.I.Vernadsky;
- Black Sea Women’s Club;
- International Environmental Association of River Keepers “Eco-TIRAS”;
- Lyceum named after Nechui-Levitsky (Chisinau);
- Center for Democratic Youth Development “Synergy”.

In 2022, the competition was carried out with the financial support of the Organization for Security and Co-operation in Europe (OSCE) through the Office of the Co-ordinator of OSCE Economic and Environmental Activities (OCEEA), as well as with the support of the State Water Resources Agency of Ukraine.

Номінація «Малюнок,
аматорська робота»
I місце (вікова категорія
до 10 років)
Бардіна Маргарита, 10 років
«Дністровське полювання»
с.мт. Овідіополь,
Одеський район,
Одеська область, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
II місце (вікова категорія до 10 років)
Дмитрук Олександр, 8 років
«Ти народився з джерельця в Карпатах»
с. Керстенці, Дністровський район, Чернівецька область, Україна

Номинація «Малюнок, аматорська робота»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Малик Ангеліна, 10 років «Дністер. Вже осінь...»

с. Підпечери, Тисменицький район,
Івано-Франківська область, Україна

Номинація «Малюнок, аматорська робота»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Палій Денис, 9 років «Яке то диво-дивне річка ця»

с. Керстенці, Дністровський район, Чернівецька область, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория до 10 лет)
Спян Валерия, 8 лет «Красоты берегов Днестра»
с. Ближний Хутор, Слободзейский район, Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория до 10 лет)
Чеботарь Анастасия, 10 лет «Наш прекрасный Днестр»
г. Кишинев, Молдова

Номінація «Малюнок, аматорська робота»

III місце (вікова категорія до 10 років)

Паламар Олександра, 7 років «Барви Дністра»

с. Василів, Чернівецький район, Чернівецька область, Україна

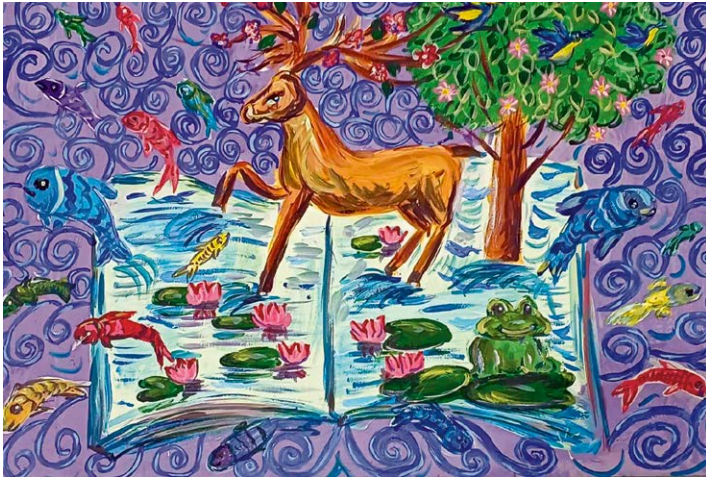
Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках
або з допомогою професійних художників»

I місце (вікова категорія до 10 років)

Понамарчук Ярина, 9 років «Тиша над р. Луг уночі»

м. Ходорів, Стрийський район, Львівська область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія до 10 років)

Демидюк Ірина, 8 років «Розрий чарівну книгу – оберігай Дністер!»
м. Дабів, Черкаська область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

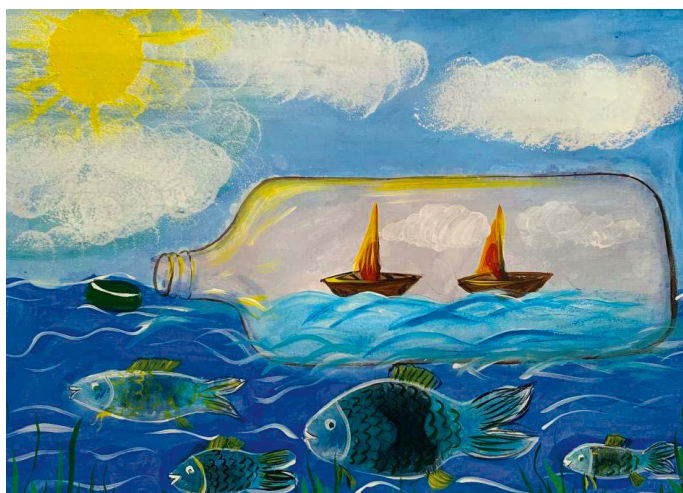
II місце (вікова категорія до 10 років)

Понамарчук Соломія, 7 років «Кульбабки на березі Дністра»
м. Ходорів, Стрийський район, Львівська область, Україна

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»
II место (возрастная категория до 10 лет)
Волчук Камелия, 9 лет
«Когда-то это был Днестр»
г. Шолданешты, Молдова

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»
III место (возрастная категория до 10 лет)
Граур Дарья, 8 лет «**Легенды Днестра**»
г. Шолданешты, Молдова

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках
або з допомогою професійних художників»
III місце (вікова категорія до 10 років)
Трищ Олексій, 10 років «Сонце над річкою»
м. Івано-Франківськ, Україна

Номінація «Малюнок, аматорська робота»
I місце (вікова категорія 11-16 років)
Мойко Аделіна, 14 років «Обійми Дністра»
м. Дрогобич, Львівська область, Україна

Номинація «Малюнок, аматорська робота»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Зімборська Аліна, 16 років «Велич Дністра»

с. Хоньківці, Могилів-Подільський район, Вінницька область, Україна

Номинація «Малюнок, аматорська робота»

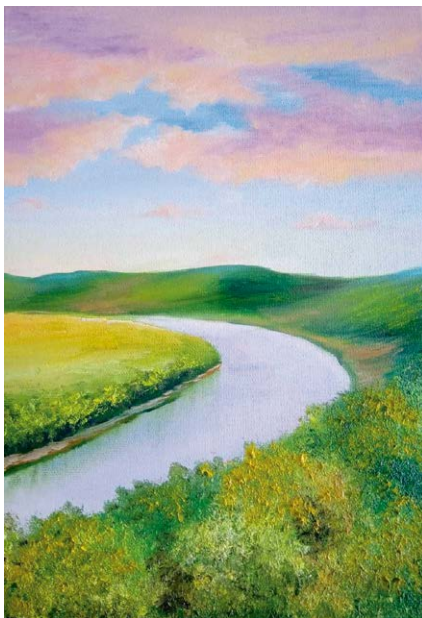
II місце (вікова категорія 11-16 років)

Плегуца Олександра, 12 років «Зачарований Дністер»

с. Дихтинець, Вижницький район, Чернівецька область, Україна

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория 11-16 лет)
Левинца Елизавета, 16 лет
«Закат на Днестре»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Рисунок, любительская работа»
III место (возрастная категория 11-16 лет)
Борча Ярослав, 13 лет «Бежит река издалека, она чиста и глубока»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номінація «Малюнок, аматорська робота»

III місце (вікова категорія 11-16 років)

Лойк Ксенія, 14 років «Дністер – ріка, що об'єднує»

с. Остриця, Чернівецький район, Чернівецька область, Україна

Номінація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або з допомогою
професійних художників»

I місце (вікова категорія
11-16 років)

**Сабатюк Анастасія, 13 років
«Крокуємо разом у майбутнє»**

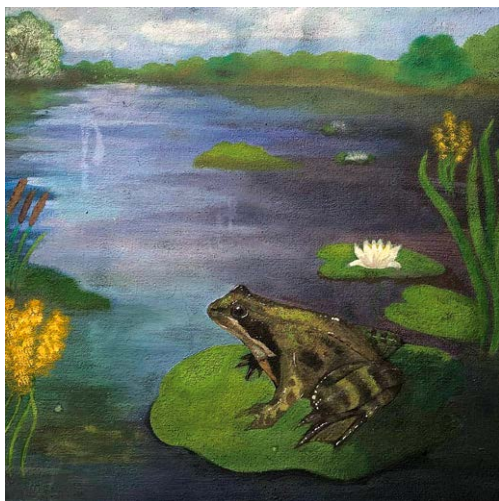
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

I місце (вікова категорія 11-16 років)

Гоцуляк Софія, 13 років
«Ми сильні коли разом»
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номінація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

II місце (вікова категорія 11-16 років)

Руда Андріана, 16 років «Річка, не мілій»

с. Вербляни, Яворівський район, Львівська область, Україна

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

II место (возрастная категория 11-16 лет)

Булгак Софья, 15 лет «Общая река – общее будущее»

г. Шолданешты, Молдова

Номинация «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

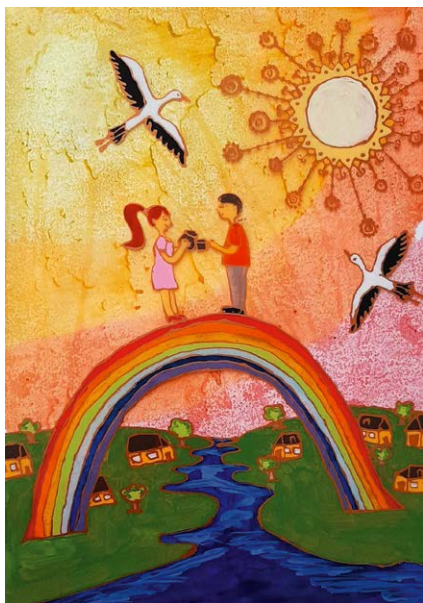
III місце (вікова категорія 11-16 років)

Байдецька Тетяна, 11 років «Майбутнє у наших руках»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинація «Малюнок,
підготовлений в художніх
школах, гуртках або
з допомогою професійних
художників»
III місце (вікова категорія
11-16 років)
Кочер Валерія, 13 років
«Міст Дружби»
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номинація «Рисunek,
подготовленный в
художественной школе,
кружке или с помощью
профессиональных художников»
III место (возрастная категория
11-16 лет)
Каранчук Маринела, 14 лет
**«Общая река – общее
будущее»**
г. Шолданешты, Молдова

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках або з допомогою професійних художників»

III місце (вікова категорія 11-16 років)

Цмих Анастасія, 14 років «Чарівний Дністер»

м. Івано-Франківськ, Україна

Номинация «Рисунок, подготовленный в художественной школе, кружке или с помощью профессиональных художников»

III место (возрастная категория 11-16 лет)

**Скица Дана, 15 лет
«Общая река – общее будущее»**

г. Шолданешты, Молдова

Номинація «Малюнок, підготовлений в художніх школах, гуртках
або з допомогою професійних художників»
III місце (вікова категорія 11-16 років)
Шевчук Яна, 11 років, «Наш спільний дім»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинація «Рисунок, любительская работа»
I место (возрастная категория 17-21 лет)
Красникова Анна, 17 лет «Пробуждение»
г. Кишинев, Молдова

Номинація «Рисунок, любительская работа»
II місце (возрастная категория 17-21 лет)
Гринич Вадим, 17 лет «Тихий Дністр»
г. Кишинев, Молдова

Номинація «Малюнок, аматорська робота»
III місце (вікова категорія 17-21 років)
Нестерук Анастасія, 18 років «Віра у світле майбутнє»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинация «Рисунок,
подготовленный в
художественной школе,
кружке или с помощью
профессиональных
художников»

I место (возрастная категория
17-21 лет)

Лаки Александру, 17 лет
«Душа реки Днестр»
г. Шолданешты, Молдова

Номинация «Рисунок:
эко-агитационный плакат»

I место (возрастная категория
до 18 лет)

Гладченко Анастасия, 16 лет
«Спасём Днестр»
г. Кишинев, Молдова

Номінація «Малюнок: еко-агітаційний плакат»
II місце (вікова категорія до 18 років)
Вакуленко Дар'я, 10 років
«Не створюй катастрофу- бережи Дністер»
 м. Драбів, Черкаська область, Україна

Номінація «Малюнок: еко-агітаційний плакат»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Криворот Артем, 10 років
«Гармонія природи і людини за кожним з нас»
 м. Драбів, Черкаська область, Україна

Номинация «Рисунок:
эко-агитационный плакат»
III место (возрастная
категория до 18 лет)
**Максименко Анастасия,
Рашкован Екатерина,
Василовский Артемий, 8 лет**
«Днестр без границ»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Малюнки, виготовлені з природних та ужиткових матеріалів»
I місце (вікова категорія до 18 років)
Гурська Ксенія, 12 років «Господиня Дністровських плавнів»
сmt. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинация «Рисунки,
изготовленные из природных
и прикладных материалов»

II место

**Гребенщикова Юлия (13 лет),
Сторожа Валерия (10 лет)**

«Днестр – волшебная река»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунки,
изготовленные из природных и
прикладных материалов»

II место

**Гребенщикова Юлия (13 лет),
Калин Дмитрий (12 лет)**

«На просторах Днестра»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Рисунки,
изготовленные из природных и
прикладных материалов»

III место

**Ходзинская Дарья (13 лет),
Ходзинский Даниил (11 лет)**

«Над Днестром»

г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Малюнки,
виготовлені з природних
та ужиткових матеріалів»

III місце

Зінько Софія, 8 років
«Дністер у барвах перемоги»

м. Яворів,
Львівська область, Україна

Номінація «Фоторобота: пейзаж»
I місце (вікова категорія до 18 років)
Павлюк Марина, 13 років «Перед грозою»
смт. Овідіополь, Одеська область, Україна

Номінація «Фоторобота: пейзаж»
II місце (вікова категорія до 18 років)
Беженар Андрій, 9 років «Могутній Дністер»
м. Чернівці, Україна

Номинація «Фоторобота: пейзаж»
II місце (вікова категорія до 18 лет)
Лянка Полина, 13 лет «Отражение»
г. Кишинев, Молдова

Номинація «Фоторобота: пейзаж»
II місце (вікова категорія до 18 років)
Кузьмінський Микола, 17 років «Два береги, дві доли однієї ріки»
с. Михайлівка, Могилів-Подільський район, Вінницька область, Україна

Номинація «Фоторобота: пейзаж»
III місце (візрасная катэгорія да 18 лет)
Васильева Ксения, 15 лет «Безмятежность»
с. Кицканы, Приднестровье, Молдова

Номинація «Фоторобота: пейзаж»
III місце (вікова катэгорія да 18 років)
Яценюк Юлія, 16 років
«Дві сторони однієї душі»
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номінація «Фоторобота: пейзаж»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Волосевич Ірина, 15 років «Хвиляста зарисовка»
смт Путила, Вижницький район, Чернівецька область, Україна

Номінація
«Фоторобота: пейзаж»
I місце (вікова категорія
від 19 років)
Ільєва Олена, 43 роки
«Ріка єднання»
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номинация «Фоторобота: пейзаж»

II место (возрастная категория от 19 лет)

Осадчая Наталья, 54 года «Персиком нежным закат догорает»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота: пейзаж»

II місце (вікова категорія від 19 років)

Пшенична Світлана, 63 роки «Літні спогади»

м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинация «Фоторобота: пейзаж»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Лихолат Надежда, 55 лет «На Днестре закат перламутровый»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота: пейзаж»
III місце (вікова категорія від 19 років)
Часковська Надія, 32 роки «Туманный ранок на Дністрі»
с. Жуків, Тернопільський район, Тернопільська область, Україна

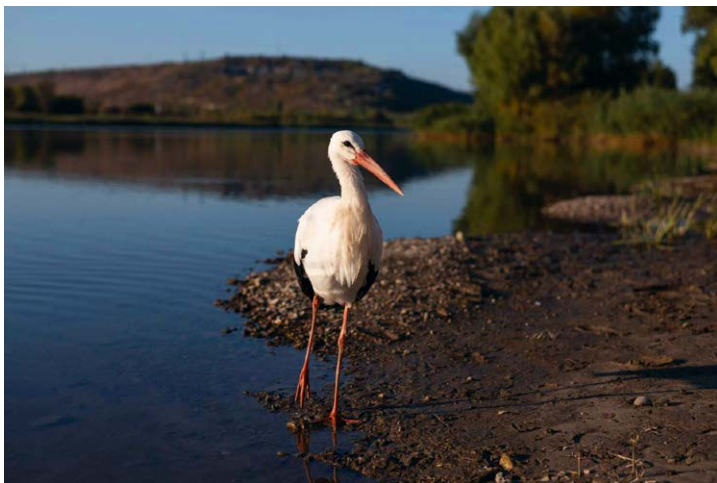

Номинация «Фоторобота: тваринний та рослинний світ»

I місце (вікова категорія до 18 років)

Наронова Катерина, 15 років «Королі Дністровського лиману»

с. Маяки, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинация «Фоторобота: животный и растительный мир»

II место (возрастная категория до 18 лет)

Балаевская Милана, 8 лет

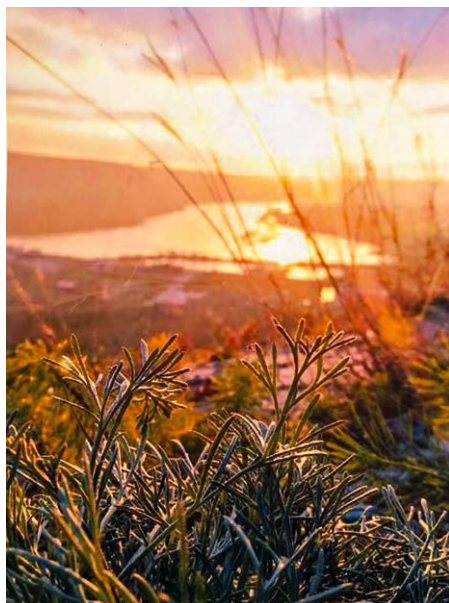
«Символ Рыбницы, житель набережной Днестра»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Номінація «Фоторобота: тваринний та рослинний світ»
II місце (вікова категорія до 18 років)
Целик Валерія, 10 років «Блакитні очі Дністра»
смт. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номінація «Фоторобота:
тваринний та рослинний світ»
III місце (вікова категорія
до 18 років)
Шпортко Вікторія, 16 років
«Барви Дністра»
м. Могилів-Подільський,
Вінницька область, Україна

Номинация «Фоторобота: животный и растительный мир»
III место (возрастная категория до 18 лет)

Цыран Николай, 15 лет
«В траве сидел кузнечик»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота: тваринний та рослинний світ»
III місце (вікова категорія до 18 років)

Кучерук Марина, 15 років «На березі Дністровського лиману»
смт. Овідіополь, Одеський район, Одеська область, Україна

Номинация «Фоторабота: животный и растительный мир»
I место (возрастная категория от 19 лет)
Шелест Светлана, 55 лет «Осень»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторабота: животный и растительный мир»
II место (возрастная категория от 19 лет)
Калина Татьяна, 42 года «В поисках пропитания»
г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

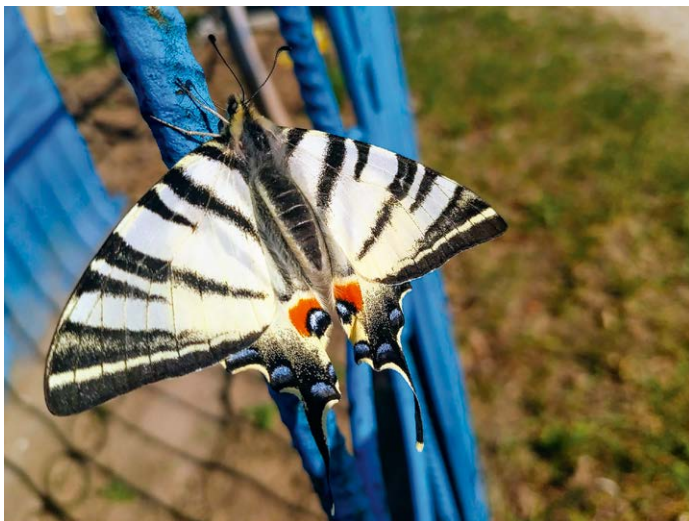

Номинація «Фоторобота: тваринний і рослинний світ»
II місце (вікова категорія від 19 років)
Войцехівська Ірина, 49 років, «Квіти надії»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинація «Фоторобота: животный и растительный мир»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Василий Дмитрук, 35 лет «Осенняя радуга»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторабота: животный и растительный мир»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Буймистру Сергей, 29 лет «Подалирий»
г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторабота: людина і Дністер»
I місце (вікова категорія до 18 років)
Якубаш Лілія, 12 років «Рідний Дністер – найкращий»
с. Каветчина, Кам'янець-Подільський район,
Хмельницька область, Україна

Номинація «Фоторобота: человек и Днестр»

II місце (возрастна категорія до 18 лет)

Дашкевич Ксения, 12 лет «Моменты, которые не хочется терять»
г.Кишинев, Молдова

Номинація «Фоторобота: людина і Дністер»

II місце (вікова категорія до 18 років)

Шпичка Марія, 13 років «Кораблики щастя»
с. Маяки, Одеський район, Одеська область, Україна

Номінація «Фоторобота:
людина і Дністер»
III місце (вікова категорія
до 18 років)
Топалов Тимур, 10 років
«Зимові перегони на
Дністровському лимані»
смт. Овідіополь,
Одеська область, Україна

Номінація «Фоторобота: людина і Дністер»
III місце (вікова категорія до 18 років)
Грекова Тетяна, 17 років
«Справжнє задоволення – купання у Дністрі»
с. Залізничне, Болградський район, Одеська область, Україна

Номинація «Фоторобота: людина і Дністер»

III місце (вікова категорія до 18 років)

Житарюк Ангеліна, 17 років

«Незвичайні дослідники чудес України»

м. Новоселиця, Чернівецький район, Чернівецька область, Україна

Номинация «Фоторобота: человек и Днестр»

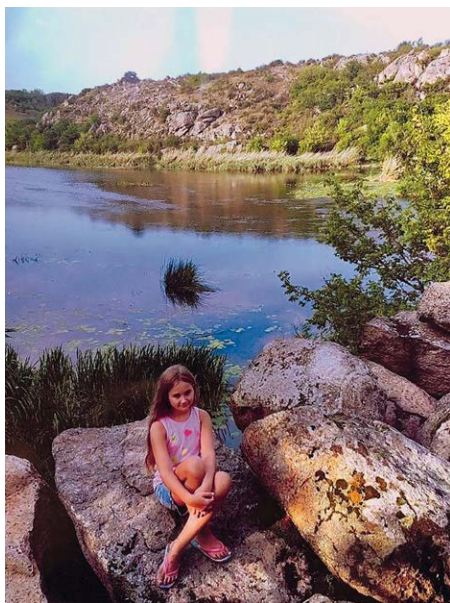
I место (возрастная категория от 19 лет)

Рошка Леонид, 61 год «Тишина»

г. Кишинев, Молдова

Номинация «Фоторобота:
человек и Днестр»
II место (возрастная
категория от 19 лет)
Зыкова Елена, 43 года
«Вечерняя свежесть»
г. Рыбница,
Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторобота:
людина і Дністер»
III місце (вікова категорія
від 19 років)
**Головащенко Катерина,
39 років**
«Дністровська мавка»
сmt. Овідіополь, Одеська
область, Україна

Номинация «Фоторабота: человек и Днестр»
III место (возрастная категория от 19 лет)
Оборочану Инна, 39 лет «Отдыхаю телом, пою душою»
с. Кицканы, Приднестровье, Молдова

Номинация «Фоторабота:
человек и Днестр»
III место (возрастная
категория от 19 лет)
Князева Тамара, 73 года
«Человек и река»
г. Кишинев, Молдова

Номинація «Відеофільм, слайд-шоу»

	Номинація «Відеофільм» I місце Петрюк Владислав, 21 рік «Дністровський каньйон – диво природи України» с. Вітрянка, Дністровський район, Чернівецька область, Україна
	Номинація «Відеофільм» II місце Керлич Никита, Смачных Никита, Шерстнев Иван, 17 лет «Осетровые Днестра» г. Кишинев, Молдова
	Номинація «Відеофільм» II місце Довга Марія, Макійчук Іван, 9 років «Просторами Дністра» с. Чуньків, Чернівецький район, Чернівецька область, Україна
	Номинація «Відеофільм» III місце Кривецька Анастасія, 17 років «Дністер» с. Дністрове, Чортківський район, Тернопільська область, Україна
	Номинація «Відеофільм» III місце Апостолова Эльвира, 11 лет «Река Днестр – голубое ожерелье моей Родины» с. Ближний Хутор, Слободзейский район, Приднестровье, Молдова

Номинація «Відеофільм»
III місце
Кушнір Уляна, 14 років
«Спільна ріка – спільне майбутнє»
м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Номинація «Слайд-шоу, презентація»
I місце
Моцок Ніколь, 15 років
«Дністер – окраса нашого життя»
с. Кулівці, Чернівецький район,
Чернівецька область, Україна

Номинація «Слайд-шоу, презентація»
II місце
Полюшкіна Вікторія, 16 років
«Тече Дністер з минулого в майбутнє»
с. Владичень, Болградський район,
Одеська область, Україна

Номинація «Слайд-шоу, презентація»
III місце
Гринич Вадим, 17 лет
«Душа Дністра»
г. Кишинев, Молдова

Номинація «Слайд-шоу, презентація»
III місце
Отряд ЮЭП РостоК
«Ода о Дніестре» (рук. Троянова Т.С.)
г. Слободзея, Придністровье, Молдова

Номинация «Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов»

	<p>Номинация «Мероприятия по оздоровлению водных ресурсов» I место (коллективы, организации, преподаватели учебных заведений) Муцински Г.А., Шестакова, Е.Н., ученики 8-а и 12-х классов, проект по защите водных ресурсов «Спасательный круг» г. Кишинев, Молдова</p>
	<p>Номинация «Захід з оздоровлення водних ресурсів» I місце (колективи, організації, викладачі навчальних закладів) Мак Тетяна Вікторівна, квест «Подорож Дністром» м. Чернівці, Україна</p>
	<p>Номинация «Захід з оздоровлення водних ресурсів» II місце (колективи, організації, викладачі навчальних закладів) Кордонська Альона Василівна, природоохоронна акція «Вода – джерело життя!» м. Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна</p>
	<p>Номинация «Мероприятия по оздоровлению водных ресурсов» II место (коллективы, организации, преподаватели учебных заведений) Русу Виктория Георгиевна, сценарий «Реки Молдовы взывают о помощи» г. Кишинев, Молдова</p>
	<p>Номинация «Мероприятия по оздоровлению водных ресурсов» III место (коллективы, организации, преподаватели учебных заведений) Коржикова А.М. Щетинина Н.С., сказка-инсценировка «Днестр – территория мирной жизни» г. Кишинев, Молдова</p>

Номинація «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья»

Стражі Дністра

Номинація «Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття»
І місце (проза, вікова категорія до 16 років)
Гуцул Сергій, 9 років «Стражі Дністра»
с.мт. Овідіополь, Одеський район,
Одеська область, Україна

Дністер – для нас, а ми – для нього

Жовтим падолистом вистилає осінь стежки і дороги, притрушує вранішнім туманом розкішне вербове гілля, прорізує вранішній спокій прощальними журавлиними сурмами. Відцвітають троянди, а яблука сором'язливо вкриваються багрянцем під теплими промінцями осіннього сонечка. Ще так хочеться ніжитися під його теплими обіймами, бігти кучерявою стежкою до Дністра і плескатися у його водах. Та всьому свій час. А зараз залишається згадувати про літній відпочинок та приємні миті спілкування з природою.

Цьогоріч я по-іншому подивилась на Дністер, річку, яка омиває наше село, річку, з якою пов'язане моє дитинство. Тут неодноразово відпочивала з батьками, купалася та загорала на сонці, замиловувалася місцевими краєвидами та рибалила. Кращого і годі шукати, адже Дністер та його береги – це дійсно унікальне творіння матері-природи. Влітку повітря тут насичене п'янкими ароматами медового різнотрав'я та чагарників. Дихається легко: здається, не повітря вдихаєш, а п'єш цілющий, запашний напій. Все це чинить чудовий вплив на організм, бадьорить, викликає хороший настрій, проганяє втому. І тому так хочеться побути наодинці з природою, прислухатися до її голосів, злитися з нею воедино. І ще більше дізнатися про цю горду річку, яка, подібно людині, міняє свою вдачу від швидкої до спокійнішої.

Я дізналася, що однастайності у підходах до з'ясування походження назви річки немає. Перші згадки про витoki річки з'являються ще у V ст. до н.е. у творах давньогрецького історика Геродота під назвою «Тірас». Цей давній термін походить від іранського прикметника «швидкий», а з курдського перекладається як «дикий», «неприборканий». У IV ст. Амміаном Марцелліном згадується вперше сучасна назва як «Данаструс». У молдаван і румунів річку здавна називали «Ністру», а у Київській Русі – Дньнїстрь. Ця первинна назва і увійшла до України, а згодом річка стала відома як Дністер.

Мені ж подобається версія, яку я неодноразово чула з вуст своєї бабусі, і хочу переповісти: «Колись в давнину тут, де тече Дністер, протікав маленький безименний струмок, а вздовж нього подекуди жили люди. Були серед них мисливці, хлібороби. І вели вони свій незвичайний календар. Чи то сіяти треба було, чи свята якогось чекали, то, щоб не збитися з ліку, кожний день позначали на піску, що був на березі струмка, своєрідними позначками. Що не день, то нова мітка. По них вони знали, скільки днів лишилося, наприклад, до весни.

Але одного разу струмок розлився водами і затопив береги. Коли вранці вода спала, вийшли люди на берег, а їхніх позначок нема. Хто дні стер? – бідкалися люди і самі ж відповідали: «Та хто?» Струмок дні стер. З того часу і стали називати струмок, який дні стер, ДНІСТЕР. Тепер це не струмок, а велика річка. А початок бере вона аж у Карпатах з-під могутнього дуба, де вона пробила одного разу дно і б'є догори водограєм».

Щоб краще вивчити характер цієї річки, її флору і фауну, я взяла участь у сплаві по Дністру від міста Галич до села Репужинці. Ця мандрівка наочно довела мені, що Дністер є однією із найкрасивіших річок України. Подорожуючи вздовж річки, можна насолодитися мальовничими ландшафтами. У Дністра високі скелясті береги, висота яких досягає двох метрів, а русло річки утворює водоспади і невеликі острівці. Серед скель є входи в таємничі печери, чимало архітектурних пам'яток, однак родзинкою річки вважається все ж таки каньйон.

Дністер багатий на велику кількість риби, всього налічується близько 40 різновидів. Тут водяться окунь, підуст, судак, короп, краснопірка, сом, жерех, верховодка, із рідкісних видів – це вирезуб, марена, стерлядь. Приготовлена на вогнищі рибна юшка смакує неперевершено, а запечений на відкритому вогнищі лящ – це просто «казка».

Зачаровувала природа вздовж берегів, а багатоголосся птахів прибережної зони злилося в один оркестровий шедевр. Берегова ластівка, пелікан, лебідь, чапля, лелека чорний – це далеко неповний перелік птахів, яких я побачила, зупиняючись на привали та ночівлю. А ще дізналась, що деякі птахи, які водяться на луках пониззя Дністра, занесені до Червоної книги України.

Про господарське значення Дністра не раз чула зі слів керівника туристичного гуртка Коржука А.Д., який наголошував, що Дністер дає питну воду для великих та малих міст, а тому потребує захисту та відповідальності у використанні водних ресурсів. І ось тут закінчується ейфорія від споглядання краси природи і відкриваються очі на варварське відношення людини до неї. І мова не про великі підприємства, які скидають у річку свої відходи без необхідної фільтрації, а про населені пункти. У річку потрапляють неочищені води каналізаційних мереж. А коли йдуть дощі, то у Дністер буквально стікає з усіх дворів «гноївка». Смітники інколи влаштовують просто на берегах річок. Окрім різного мотлоху, туди навіть викидають трупи тварин. Якого тільки сміття не побачиш у заплавах річки: пластикові пляшки, бляшанки, пакети, старе взуття, бите скло, будівельні матеріали та, власне, відходи з присадибних ділянок. Це проблема, і досить значна. За таких умов не потрібно проводити особливо ретельних досліджень, щоб зрозуміти, у якому екологічному стані перебуває річка. Екологи переконані, що боротьбу за чистоту довкілля треба починати з себе і, відпочиваючи біля річки, всього-на-всього не викидати у неї сміття. Але чи вистачить цього?

Хочу поділитись цікавою екологічною ініціативою з порятунку Дністра, яку щорічно проводять активісти нашого села. Навесні, коли сходить сніг, добре видно залишене вздовж берегів Дністра сміття. Люди організують генеральне

прибирання цих зон, збираючи все та утилізуючи в спеціально відведеному місці. А ще сміттєві контейнери в тих місцях, де особливо полюбляють відпочивати приїжджі. До таких акцій долучаються і учні нашої школи, адже екологічний стан Дністра є проблемою для всіх.

Ось так дивившись восени на річку і задумуєшся над тим, чим можна їй допомогти, щоб можна було купатися, плавати на човнах та просто милуватися чистою водою без сміття та брудних відходів. Наразі шкільне самоврядування ініціювало створення екозагону «Зелений фронт», основна діяльність якого полягатиме у прибиранні берегів річки та джерел «Жолобки», висадці дерев та дослідженні природи рідного краю, просвітницькій агітаційній діяльності. Для себе я бачу одне: Дністер – це частина планети, і я мушу докладатись до його збереження.

І знову буде літо, сонце, тепла вода, спів пташок, риба на вогнищі та приємні миті спілкування з природою.

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

II місце (проза, вікова категорія до 16 років)

Добровольська Дарина, 12 років «Дністер для нас»

с. Мошанець, Дністровський район,
Чернівецька область, Україна

Чоловік і Дністер

Світанок напівпрозорим туманом спускався на воду. Грізні течії, які ніколи не відпочивають, несли води сонного Дністра з вершини Карпат прямісінько в темні й таємничі глибини Чорного моря.

Ще минулої весни в густих заростях очерету плавала качина родина. П'ятеро гарнесеньких пташенят повністю – від дзьобиків до кінчиків пір'я на хвості – поринули у веселу гру. Найменше каченятко було найзавзятіше. Варто було мамі-качці тихо, але впевнено крикнути, як тут малеча заспокоїлася. Ще тоді вони лише вперше вчилися ловити рибу, а сьогодні вже дорослі птахи відлетіли на південь, щоб заховатися від холодів. Скоро зимонька лагідно, з турботою накріє виснажену землю й відправить її на довгоочікуваний відпочинок. Мальовничі пейзажі стануть білі, наче перли з дна Чорного моря.

Дністер не боїться холодів. Він невпинно працює, швидка течія несе чисту та прохолодну воду. Верби, які ростуть вздовж берега річки, нахилили свої стрункі гілочки до води. Взимку вони стануть ще сумніші, ніж були. Навесні їм була хоч якась радість, адже в їхньому гіллі щебетати щасливі птахи. Стара верба, яка росла віддаль усіх зразу в раз сумно зітхала. Вона згадала, як прекрасна пара шпаків грала своє весілля в її гіллі. Те було просто дивовижно й неймовірно красиво. Зазвичай до неї прилітав лише шпачок. Він спілкувався з вербою, веселив дерево своїми піснями. Одного чудового, сонячного дня птах прилетів з подружкою. Так і сталося те весілля. Верба була неймовірно рада за птаха, який став їй гарним приятелем. Роздуми верби перебило лапотіння крилами.

На воду, наче балерини, спустилася зграя благородних лебедів. Ці гарні птахи не бояться холоду. Вони танцювали так граційно та красиво! Раптом у кущах щось затріщало. Лебеді припинили танок і відпливли трохи далі, на інший бік річки. З кущів показався чоловік. Він кожного ранку приходив на річку й збирав сміття,

яке недобрсовісні люди залишали на мальовничих берегах Дністра. До нього підлетіло щось чорне, наче сама ніч. Два блискучих ока з неабияким розумом подивилися на чоловіка. Ворон давно жив з ним. Чоловік врятував його, коли птах був ще маленьким. Він упав з гнізда й пошкодив крило. Тепер кінцівка ворона була цілою. Це давало змогу птахові підійматися у небо. Чоловік коротким жестом показав птахові, що той може розім'яти свої крила. Ворон у свою чергу видав гучне й чітке «кру-кру-кру» і здійнявся вгору. Чоловік стомлено сів на берег.

«Скільки себе пам'ятаю, завжди любив приходити сюди й милуватися природою. Раніше тут було чисто, а тепер... Люди змінюються...» — подумав чоловік.

У деяких місцях Дністер широко розливається, а в інших звужується, але річка ніколи не зупиняється. Води продовжують весело бігти по-своєму руслові.

Чоловік, який зажурено сидів на березі поринув у свої роздуми: «Чому ж люди так безжалісно відносяться до такої прекрасної річки Дністер та її мальовничих берегів. Хто ж буде доглядати за природою, коли я помру?»

Людям варто замислитися й змінити своє ставлення до природи, яка нас оточує.

Номинація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

III місце (проза, вікова категорія до 16 років)

Доляняк Дар'я, 13 років «Чоловік і Дністер»

Могилів-Подільський, Вінницька область, Україна

Берегите нашу природу!

Человек живет на лоне природы и обязан ее беречь. Природа – это леса, водоемы, реки, окружающие нас. Природа – это красиво, это полезно. Она не только радует наш глаз, но и дает нам здоровье. Все мы любим дышать не загрязненным воздухом, а чистым. А чтобы дышать кислородом, нужно много зелени. Мы, люди, стали об этом забывать: вырубаем леса, ломаем кустарники, затаптываем в лесах цветы, а этого не должно быть. Ведь они живые и хотят жить! Людям надо оглянуться и задуматься: а правильно ли мы поступаем?

Я на миг закрываю глаза и представляю себе нашу Землю голой: нет деревьев, нет кустарников, нет цветов, нет птиц. Ничего не радует глаз. Сразу стало на Земле пусто, неуютно. Я невольно задаюсь вопросом: такой ли мы хотим оставить планету нашим детям, внукам, правнукам? Самой становится от этого страшно. Хочется громко крикнуть, чтоб услышал весь шар Земной: «Люди, одумайтесь! Не губите природу! Человек обязан беречь и преумножать то, что мы имеем, то, что досталось нам в наследство, и передать это будущим поколениям».

Я не хочу, чтобы мои дети были обделены этой красотой.

В нашем селе действует молодежная организация «Крылья». Ее членами являются учащиеся двух кицканских школ. Я тоже член этой организации. Одно из направлений нашей работы – это бережное отношение к природе. Между Тирасполем и Кицканами есть лес. Он находится на берегу Днестра. Там отдыхают люди. Люди отдыхают, а природа страдает. После отдыха людей остается много мусора, поломанные деревья и кустарники, затоптанная трава и цветы. Чтобы лес был чистым, чистым был берег реки – мы совершаем акции «Чистый берег Днестра». Каждый год мы с экологическим отрядом школы, а теперь и с организацией «Крылья» совершаем рейды и убираем всё за такими

«отдыхающими». Ведь любому из нас неприятно отдыхать в грязи, среди оставленных бутылок, пакетов, окурков, остатков еды. Надо помнить, что пакеты и пластиковые бутылки никогда не перегниют. Если не убрать этот мусор, то он сохранится там навечно.

Кроме этого, я являюсь членом школьного штаба «Юный эколог Приднестровья». Руководитель проводит с нами очень интересные и полезные беседы. Главная наша цель – быть защитниками природы. Всегда в поле нашего зрения акции «Покорми птиц», «Посади свое дерево», «Сохраним нашу Землю голубой и зеленой» и т.д. Мы постоянно высаживаем деревья в школьном и сельском парках. А почему я пишу «постоянно»? Ведь довольно, наверное, раз посадить. Но нет, находят дети, которые ломают деревья и кустарники. Я не оговорилась, это происходит регулярно. Только высадили липы, как на второй день уже обломаны верхушки. Что это? Как с этим бороться?

Я думаю, что уже в раннем детстве родители должны воспитывать у своих детей бережное отношение к природе, затем в детских садах, в школе, и тогда, может быть, будет результат.

Мне хочется обратиться ко всем людям с просьбой: «Давайте все вместе будем охранять насаждения! Пусть будет красивой наша Земля и такой достанется нашим детям!»

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
III место (проза, возрастная категория до 16 лет)
Трачук Виктория, 13 лет «Берегите нашу природу!»
с. Кицканы, Приднестровье, Молдова

Сохраним природное наследие вместе!

Рядом с нами протекает удивительная река – Днестр! Мы часто ходим к её берегам отдыхать, плавать, любоваться красивыми видами. Так как мой папа увлекается рыбалкой, мы часто остаёмся с ночёвкой на природе. Никогда не задумывались, как нам повезло, что рядом есть чистая река, но, к сожалению, приезжая на отдых, мы в первую очередь собираем бытовые отходы по всему побережью. В машине у нас для этого припасены перчатки и большие пакеты.

Однажды собирая мусор на побережье, мы заметили пристальные взгляды рыбаков, которые смотрели на нас с большим удивлением. Очень многое хотелось им сказать по этому поводу, но мне кажется, что они и сами задумались. Уезжая с отдыха, мы всегда везём с собой хорошее настроение, садок с рыбой, а также огромные пакеты с мусором.

Хочется, конечно, верить, что можно достучаться до каждого отдыхающего, чтобы они опомнились и не загрязняли природу. Во многих странах рек нет вообще, и люди, страдают от отсутствия питьевой воды и элементарных санитарных норм. Река – это не только место для отдыха, но и место обитания многих животных. С загрязнением и осушением реки, животные вымирают. Загрязняя её, человек наносит вред не только природе, но и самому себе. Отнесясь безответственно к реке сегодня, человечество во многом пострадает завтра.

Родители нас учат беречь природу, не наносить ей урон, всегда заботиться о ней, делать все возможное, что в наших силах. Я думаю, что культура

поведения закладывается в семье. Может, в других семьях иные ценности. Но неужели люди стали такими черствыми, перестали ценить природу и думают только о себе? Разве не приятно, прийти к любимой реке и насладиться ее красотами, посмотреть, как плещется рыбка, как солнышко танцует по волнам, любоваться рассветом и закатом, дышать свежим воздухом? Мне посчастливилось родиться и жить в замечательном уголке Приднестровья, где протекает эта чудесная река. И где бы я ни была, всегда буду помнить свою извилистую, гордую и удивительную реку, Днестр!

Номинация «Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья»

III место (проза, возрастная категория до 16 лет)

Шаевская Анастасия, 14 лет «Сохраним природное наследие вместе!»

г. Рыбница, Приднестровье, Молдова

Источник жизни

С Карпатских гор извилистой рекой,
Вплетаясь в косы матушки Земли,
Хвалебный Днестр стремительной водой
Стрелой несется в голубой дали.

Твоя вода – живительная влага,
Течет по жилам городов.
Днестровской лентой обвязал ты
Снопы увесистых хлебов.

Бурлит вода – источник жизни.
Дает и свет нам, и тепло
Трепещет в твоих водах быстрых
Вкуснейшей рыбы серебро.

Твоя вода – в струе фонтана,
В медовом свете фонарей.
Хрустальный звон течет из крана.
В гирляндах электрических огней.

Историей своей гордишься ты по праву,
Ты помнишь битвы наших дедов и отцов.
На берегах твоих насыпаны курганы.
На страже – крепость. Стоит испокон веков.

Под левый и под правый берег
Течет днестровская вода.
Не ты, а люди поделили
Твои крутые берега.

Но верю я, сплетутся руки в дружбе,
Великий Днестр, ты жизни нашей оберег.
Хранить тебя мы будем вместе,
На то и создан человек!

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
I место (стих, возрастная категория до 16 лет)
Ганган Юлия, 16 лет «Источник жизни»
с. Кицканы, Приднестровье, Молдова

Наш Днестр

Течет сквозь время Днестр Великий,
Бурлит, свой бег не прерывая.
Из прошлого проживших лики
В воде прозрачной отражает.

Людские судьбы сплетены,
В волнах и Турлы и Днестра,
Единством мы соединены,
И наша связь так велика!

Чаруешь красотой наш взор,
Даруя нам блага природы
Всем бедам ты наперекор,
Роднишь соседние народы.

Пусть на твоём пути всегда
Звучат лишь мира позывные.
И стон, и плач пусть никогда
Не слышат берега родные.

Мы счастливы, что на века
Живем в волнах твоей любви.
Свободная и гордая река!
Нас в будущее за собой веди!

Хоть жизни нить бывает тонкой,
Но дух тобой наш укреплен,
Покуда пульс журчит твой звонко
Век человеческий продлен!

Номинация «Произведение, рассказ,
стихотворение, научно-популярная статья»
I место (стих, возрастная категория до 16 лет)
Гутюм Михаил, 16 лет «Наш Днестр»
г. Кишинев, Молдова

Улюблена річка

Милуюсь рідним краєм повсякчас.
Його краса велична й неповторна.
І Господом дарована для нас,
Для наших душ – цілюща й чудотворна.

Така краса у нас на Тернопіллі:
Ліси, поля, струмочки у гаю...
І ріки, мов стрічки небесно-сині.
Так гарно тут, неначе у раю.

Серед усіх річок – Дністер широкий,
Оспіваний в легендах і піснях.
Спокійно линуть вдаль його потоки,
Несуть з собою і журбу, і страх.

Схилили верби коси над рікою.
Плюскочуть хвилі, б'ють об береги.
Небесна синь з'єдналась із водою.
Гармонія панує навкруги!

Води живої зачерпну рукою,
Відчую силу і тепло в душі.
Віднайду спокій, вмить забуду втому.
Мій славний Дністре, дякую тобі!

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
II місце (вірш, вікова категорія до 16 років)
Пацин Васирина, 13 років «Улюблена річка»
с. Жизномир, Чортківський район,
Тернопільська область, Україна

Могутній Дністер

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
III місце (вірш, вікова категорія до 16 років)
Таші Валерія, 15 років
«Могутній Дністер»
с. Табаки, Болградський район,
Одеська область, Україна

Річка Гнила: карта, опис, екологія

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»
II місце (стаття, вікова категорія до 16 років)
Дячук Діана, 14 років
«Річка Гнила: карта, опис, екологія»
м. Скалат, Тернопільський район,
Тернопільська область, Україна

ВРЯТУЄМО НАШУ РІЧКУ РАЗОМ!

*І річка вже стає рікою
Й десятки менших рік прийма,
Добро несе
Та й лихо коїть,
І втриму їй у цім нема.
Довкола — велич:
Самбір, Галич,
А ще ж Заліщики, Хотин
У бережжі...
Лине в далек
Дністер —
На обшири долин.*

Іван Низовий

Якість довклля з давніх часів відігривала важливу роль у нашому повсякденному житті, адже саме від стану атмосферного повітря, озонового шару, ґрунтів, водойм залежить рівень нашого здоров'я, якість продуктів харчування та ін. У даній праці будуть висвітлені причини забруднення та заходи для збереження водних ресурсів Дністра, що є третьою за величиною річкою України.

Дністер – водойма довжиною 1362 км (з них 705 км на території нашої країни), що протікає на південному заході України та північному сході Молдови.

Є велика кількість причин забруднення даної річки, але я обрала найпоширеніші:

- каналізація;
- побутове сміття з населених пунктів, що розташовані поруч;
- хімічні речовини;
- природні катаклізми.

Людина має здатність думати в той час, коли тварини цього робити не вміють. Можна зробити висновок, що значна відповідальність за якість води та чистоту водойм лягає на нас. Тому ми маємо зробити все, щоб зменшити вплив та шкоду від факторів забруднення. Зокрема, потрібно:

- зменшити кількість використання хімічних засобів під час прибирання будинків та прилеглої до них території. У сучасному світі є набагато ефективніші натуральні миючі засоби, що не шкодять навколишньому середовищу;

- правильно позбуватися сміття. Важливим є сортування відходів, адже папір, скло та пластик можна переробити, а фарбі, кислотам, хімікатам – не місце у каналізації;

- уникнути потрапляння сміття в каналізацію. Це може спричинити проблеми з її функціонуванням та забруднення річки сторонніми предметами;

- припинити викидати ліки у каналізаційні стоки – це категорично заборонено. Їх потрібно здавати у пункт прийому небезпечних відходів;

- економно та розумно використовувати воду, адже її запаси з кожним роком зменшуються. Варто приймати замість ванни душ та вимикати кран, коли не користуєтесь ним, наприклад під час чищення зубів. Доречно вимкнути авто полив, коли іде дощ. Також, раціонально поливати город не у сонячний час доби, а рано вранці, або пізно ввечері.

- зменшити кількість використання пластикових пакетів, адже вони не розкладаються. Варто замінити їх на паперову тару, екоторбинку або скло;
- припинити використання пестицидів і гербіцидів у великій кількості. Ми їх використовуємо у себе на городі, але вони потрапляють у річку з дощовою водою;
- збирати та компостувати садові відходи, тоді вони не шкодитимуть природі, а приносять користь;
- прибирати сміття навколо водойм. Якщо кожен виділить для цього годину свого часу, то ми побачимо суттєві зміни у кращу сторону для водного середовища;
- припинити викид отруйних речовин у річку. Яскравим прикладом можливих наслідків є прорив ґрунтової дамби Стебницького водосховища у 1983 році. Тоді у найближчих 500 км річки загинуло все живе;
- прибирати за собою сміття після риболовлі, пікніка, відпочинку на березі річки. Це просто і дуже важливо для природи.

Вода є основним складником в організмі людини, отож давайте дбати про стан свого здоров'я через піклування про якість водойм. Все взаємопов'язано. Чим більше ми збережемо зараз, тим більше залишиться для наших нащадків.

Номінація «Твір, оповідання, вірш,
науково-популярна стаття»

III місце (стаття, вікова категорія 17-21 років)

Питель Лідія, 17 років, «Врятуємо нашу річку разом!»
с. Богданівка, Тернопільський район,
Тернопільська область, Україна

Склад конкурсної комісії міжнародного басейнового конкурсу «Барви Дністра» 2022

Голова комісії – **Михайлюк Роман Йосипович** – начальник Дністровського басейнового управління водних ресурсів та організатор конкурсу (м. Івано-Франківськ, Україна).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Малюнок**»:

- **Гричuleвич Лілія Олександрівна** – представниця ГО «Чорноморський жіночий клуб» (м. Одеса, Україна);
- **Трач Мар'яна Ігорівна** – начальниця відділу водних відносин та басейнової взаємодії Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Коваленко Олена Василівна** – представниця від Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) (м. Київ, Україна);
- **Блохіна Ірина Володимирівна** – координаторка конкурсу «Барви Дністра» від правого берега Дністра у Молдові, представниця ліцею ім. І.С. Нечуя-Левицького та Міжнародної асоціації «Еко-ТІРАС» (м. Кишинів, Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Фоторобота**»:

- **Ленчук Ольга Дмитрівна** – інженерка I-ої категорії відділу водних відносин та басейнової взаємодії Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Майстришин Тарас** – професійний фотограф, член Національної спілки журналістів України (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Крута Наталя Сергіївна** – заступник начальника басейнового управління водних ресурсів річок Західного Бугу і Сяну (м. Львів, Україна);
- **Криворучко Ольга Олексіївна** – координаторка конкурсу «Барви Дністра» від лівого берега Дністра у Молдові, представниця ГО «ДТІП» та Міжнародної асоціації «Еко-ТІРАС» (м. Рибниця, Молдова).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Відеофільм, слайд-шоу**»:

- **Гнатишин Іванна Василівна** – заступниця начальника Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Трач Мар'яна Ігорівна** – начальниця відділу водних відносин та басейнової взаємодії Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Орфанова Марія Михайлівна** – доцентка кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Андрухів Тетяна Романівна** – начальниця відділу водних відносин та басейнової взаємодії БУВР Західного Бугу та Сяна (м. Львів, Україна).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Захід з оздоровлення водних ресурсів**»:

- **Слесаренко Світлана Федорівна** – керівниця ГО «Чорноморський жіночий клуб» (м. Одеса, Україна);
- **Трач Мар'яна Ігорівна** – начальниця відділу водних відносин та басейнової взаємодії Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);

- **Орфанова Марія Михайлівна** – доцентка кафедри екології Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Гричулевич Лілія Олександрівна** – представниця ГО «Чорноморський жіночий клуб» (м. Одеса, Україна).

Склад конкурсної комісії з визначення переможців у номінації «**Твір, оповідання, вірш, науково-популярна стаття**»:

- **Гнатишин Іванна Василівна** – заступниця начальника Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Деркачова Ольга Сергіївна** – українська письменниця, докторка філологічних наук, професорка, членкиня Національної спілки письменників України з 2010 р. (м. Івано-Франківськ, Україна);
- **Криворучко Ольга Олексіївна** – координаторка конкурсу «Акварелі Дністра» від лівого берега Дністра у Молдові, представниця ГО «ДТіП» та Міжнародної асоціації «Еко-ТІРАС» (м. Рибниця, Молдова);
- **Андрійчук Ольга Василівна** – інженерка I-ої категорії відділу водних відносин та басейнової взаємодії Дністровського БУВР (м. Івано-Франківськ, Україна).

Состав конкурсной комиссии международного бассейнового конкурса «Акварели Днестра» 2022

Председатель комиссии – **Михайлюк Роман Йосифович** – начальник Днестровского бассейнового управления водных ресурсов и организатор конкурса (г. Ивано-Франковск, Украина).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Рисунок»:

- **Гричулевич Лилия Александровна** – представительница ОО «Черноморский женский клуб» (г. Одесса, Украина);
- **Трач Марьяна Игоревна** – начальница отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Коваленко Елена Васильевна** – представительница от Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) (г. Киев, Украина);
- **Блохина Ирина Владимировна** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от правого берега Днестра в Молдове, представительница лица им. И.С. Нечуя-Левицкого и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Кишинев, Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Фотография»:

- **Ленчук Ольга Дмитриевна** – инженер I кат. отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Майстришин Тарас Васильевич** – профессиональный фотограф, член Национального союза журналистов Украины (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Крутая Наталья Сергеевна** – заместитель начальника БУВР Западного Буга и Сяна (г. Львов, Украина);
- **Криворучко Ольга Алексеевна** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от левого берега Днестра в Молдове, представитель ОО «ДЖИП» и Международной ассоциации «Эко-ТИРАС» (г. Рыбница, Молдова).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «Видеофильм, слайд-шоу»:

- **Гнатишин Иванна Васильевна** – заместительница начальника Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Трач Марьяна Игоревна** – начальница отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Орфанова Мария Михайловна** – доцент кафедры экологии Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Андрухив Татьяна Романовна** – начальница отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия БУВР Западного Буга и Сяна (г. Львов, Украина).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «**Мероприятие по оздоровлению водных ресурсов**»:

- **Слесаренок Светлана Федоровна** – руководительница ОО «Черноморский женский клуб»;
- **Трач Марьяна Игоревна** – начальница отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Орфанова Мария Михайловна** – доцент кафедры экологии Ивано-Франковского национального технического университета нефти и газа (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Гричулевич Лилия Александровна** – представительница ОО «Черноморский женский клуб» (г. Одесса, Украина).

Состав конкурсной комиссии по определению победителей в номинации «**Произведение, рассказ, стихотворение, научно-популярная статья**»:

- **Гнатишин Иванна Васильевна** – заместительница начальника Днестровского БУВР (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Деркачева Ольга Сергеевна** – украинская писательница, доктор филологических наук, профессор, член Национального союза писателей Украины с 2010 г. (г. Ивано-Франковск, Украина);
- **Криворучко Ольга Алексеевна** – координатор конкурса «Акварели Днестра» от левого берега Днестра в Молдове, представительница ОО «ДЖИП» и Международной ассоциации «Эко-ГИРАС» (г. Рыбница, Молдова);
- **Андрейчук Ольга Васильевна** – инженер I-ой категории отдела водных отношений и бассейнового взаимодействия (г. Ивано-Франковск, Украина).

